

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Ladislava Hejtmánka a soudkyň JUDr. Hany Kadaňové, Ph.D. a JUDr. Naděždy Treschlové ve věci

žalobce: **ANIMO Žatec, a.s.**,
sídlem Lišany 33, Lišany
zastoupeného advokátkou JUDr. Sylvií Sobolovou, Ph.D.
sídlem Jungmannova 24, Praha 1

proti
žalovanému: **Státní zemědělský intervenční fond**
sídlem Ve Smečkách 33, Praha 1

v řízení o žalobě na ochranu před nečinností žalovaného při vyřizování žádosti o dotaci podané dne 29. 10. 2018, zaregistrované pod č.j. SZIF/2018/0637176

o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem spočívajícím v neuzavření dohody o poskytnutí dotace na projekt reg.č. 18/007/0411i/341/002869 na základě žádosti o dotaci podané žalobcem dne 29. 10. 2018 a současně ani nevydání rozhodnutí o nevyhovění této žádosti

takto:

- I. Žaloba na ochranu proti nečinnosti, kterou se žalobce domáhal, aby soud žalovanému uložil povinnost do 30 dnů od právní moci rozsudku rozhodnout o žádosti o dotaci podané žalobcem dne 29. 10. 2018 v souvislosti s dotačním projektem „Modernizace farmy pro prasata“, **se odmítá.**
- II. Zásah žalovaného vůči žalobci, spočívající v neuzavření dohody o poskytnutí dotace na projekt reg. č. 18/007/0411i/341/002869 (Modernizace farmy pro prasata) na základě žádosti o dotaci podané žalobcem dne 29. 10. 2018 a současně ani nevydání rozhodnutí o nevyhovění této žádosti, **je nezákonný.**

Shodu s prvopisem potvrzuje X

- III. Žalovaný je **povinen** posoudit žádost o poskytnutí dotace reg. č. 18/007/0411i/341/002869 (Modernizace farmy pro prasata) podanou žalobcem dne 29. 10. 2018 a dle výsledku takového posouzení buď uzavřít s žalobcem dohodu o poskytnutí dotace, nebo zaslat žalobci vyrozumění o nevyhovění této žádosti, a to do jednoho měsíce od právní moci tohoto rozsudku.
- IV. Žalovaný je **povinen** zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení částku ve výši 18.456 Kč, a to do jednoho měsíce od právní moci tohoto rozsudku k rukám zástupkyně žalobce, JUDr. Sylvie Sobolové, Ph.D., advokátky.
- V. V řízení o žalobě na ochranu proti nečinnosti **nemá** žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení.
- VI. Žalobci **se vrací** zaplacený soudní poplatek ve výši 2.000 Kč, a to do jednoho měsíce od právní moci tohoto rozsudku z účtu Městského soudu v Praze, k rukám zástupkyně žalobce.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobce se žalobou podanou u Městského soudu v Praze dne 11. 4. 2022 domáhal ochrany proti nečinnosti žalovaného, kterou spatřoval v nevydání rozhodnutí o žádosti žalobce o dotaci (tedy ani rozhodnutí o poskytnutí dotace, ani rozhodnutí o zamítnutí žádosti). Žádost o dotaci (ze dne 29. 10. 2018, zaregistrované pod č.j. SZIF/2018/0637176) podal žalobce na projekt „Modernizace farmy pro prasata“, a to z Programu rozvoje venkova 2014 – 2020. Žalovaný své vyčkávání s vydáním rozhodnutí odůvodňoval probíhajícím auditním řízením Evropské komise (dále též „EK“) týkajícím se projektů společností patřících do skupiny AGROFERT.

II. Žaloba

2. Žalobce ve své žalobě nejprve popsal skutkový vývoj celé věci od podání žádosti o dotaci po podání žaloby. Zdůraznil, že již dne 23. 10. 2019 byl informován, že v rámci kontroly nebyly zjištěny žádné vady žádosti a že byly předloženy všechny požadované doklady. Žalobce proto očekával, že bude informován o schválení dotace a že s ním bude uzavřena veřejnoprávní smlouva. Jelikož poté žalovaný nepřijal ani „pozitivní“ rozhodnutí o schválení žádosti a uzavření smlouvy dle § 11 odst. 4 zákona č. 256/2000 Sb., o státním zemědělském a intervenčním fondu, v rozhodném znění (dále jen „zákon o SZIF“), ani „negativní“ rozhodnutí o nevyhovění žádosti ve smyslu § 11 odst. 5 zákona o SZIF, obrátil se žalobce s opatřením proti nečinnosti na nadřízený orgán (Ministerstvo zemědělství), který jej v dopise ze dne 23. 4. 2021, č.j. MZE-21992/2021-14112, informoval o probíhajícím auditním šetření EK č. UMB/2019/003/CZ-DG AGRI ke střetu zájmů v důsledku politické činnosti X (dále jen „Audit“). Přípisem ze dne 11. 6. 2021, č.j. SZIF/2021/0426872, pak žalovaný žalobce informoval, že administraci žádosti o dotaci dokončí po obdržení závěrečné zprávy EK.
3. Podle názoru žalobce se žalovaný dopouští průtahů, přičemž pro jeho nečinnost neexistuje žádný právní důvod. Předně, pokud žalovaný v rámci kontroly zjistil nějaké vady žádosti,

resp. dovodil, že žalobce není způsobilý o dotaci žádat, měl administraci ukončit. Pokud nic takového nezjistil, je zřejmé, že schválení žádosti nic nebrání.

4. I kdyby ovšem byly dány důvody, na něž se odvolávaly správní orgány, pak podle žalobce tyto odpadly. Dne 11. 11. 2021 totiž vláda X podala demisi a 17. 12. 2021 prezident republiky jmenoval novou vládu X. Domněnky auditorů tak dle žalobce ztratily jakýkoliv význam. Nadto platí, že EK již dne 31. 3. 2022 doručila žalovanému závěrečnou (souhrnnou) zprávu o auditu, a ten proto byl ukončen. Nemůže tak dále ospravedlňovat nečinnost žalovaného.
5. Závěrem pak žalobce rozvedl, proč se domáhá ochrany cestou nečinnostní žaloby. Podle něj je žalovaný v souladu se zákonem o SZIF a podmínkami dotace povinen o žádosti vydat správní rozhodnutí (§ 11 odst. 2 zákona např. stanoví, že při rozhodování o žádostech má žalovaný postavení orgánu veřejné správy, v odstavci třetím hovoří zákon o řízení o poskytnutí dotace). Žalobce přitom také vyčerpал prostředky k ochraně proti nečinnosti, které k odstranění nečinnosti nevedly, a žalobu podal v zákonné lhůtě jednoho roku ode dne posledního úkonu žalovaného v řízení – reakce žalovaného ze dne 11. 6. 2021. Závěrem proto žalobce navrhl, aby soud žalovanému uložil povinnost o žádosti o dotaci do 30 dnů rozhodnout.

III. Vyjádření žalovaného

6. Ve vyjádření k žalobě ze dne 13. 5. 2022 žalovaný poukázal na to, že v paralelně probíhajícím soudním řízení u Městského soudu ve skutkově a právně podobné věci vedené pod sp.zn. 18 A 27/2022 soud zaujal předběžný právní názor, že správný žalobní typ pro danou věc je žaloba na ochranu před nezákonným zásahem. Žalovaný z uvedeného předběžného názoru soudu vyšel a měl za to, že zásahová žaloba by byla opožděná, jelikož lhůta pro její podání počala běžet již 23. 10. 2019, kdy bylo žalobci doručeno oznámení o kontrole, a ten proto očekával schválení dotace. Pro případ, že by správným žalobním typem v dané věci byla žaloba na ochranu před nečinností, namítl, že podle jeho názoru žalobce nevyčerpал všechny prostředky ochrany proti nečinnosti, jelikož neuplatnil podnět k přezkumnému řízení ve smyslu čl. 12 písm. a) obecné části Pravidel.
7. K vlastní podstatě věci pak žalovaný zdůraznil, že postupoval v souladu s čl. 48 odst. 2 písm. a) prováděcího nařízení Komise č. 809/2014, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1306/2013, pokud jde o integrovaný administrativní a kontrolní systém, opatření pro rozvoj venkova a podmíněnost (dále jen „prováděcí nařízení č. 809/2014“), dle kterého kontroly zahrnují zejména způsobilost žadatele. Žalobce přitom je součástí koncernu AGROFERT, jehož jediným akcionářem byl X, který své kmenové akcie v souvislosti se svou politickou činností vložil do svěrenských fondů (AB private trust I a AB private trust II). V důsledku politické činnosti X zahájila EK za účelem vyloučení střetu zájmů v lednu 2019 šetření týkající se Programu rozvoje venkova České republiky v období 2014 – 2020, jak vyžadují čl. 72-75 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1303/2013, o společných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu, Fondu soudržnosti, Evropském zemědělském fondu pro rozvoj venkova a Evropském námořním a rybářském fondu, o obecných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu, Fondu soudržnosti a Evropském námořním a rybářském fondu

a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 1083/2006 (dále jen „nařízení č. 1303/2013“), a dalších předpisů. Auditní šetření nebylo ze strany EK ke dni podání vyjádření ukončeno.

8. V souladu s čl. 34 odst. 4 nařízení č. 908/2014 sdělila EK své konečné závěry dne 5. 4. 2022; teprve poté přijme případně rozhodnutí podle čl. 52 nařízení (EU) č. 1306/2013 o vyloučení výdajů z financování. EK přitom projekty žadatelů z koncernu AGROFERT neproplácí a dle jejich předběžných závěrů jsou takoví žadatelé nezpůsobilí. Je tomu tak v důsledku rozporu s § 4c zákona č. 159/2006 Sb., o střetu zájmů, v znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o střetu zájmů“) a čl. 61 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU, Euratom) č. 2018/1046, kterým se stanoví finanční pravidla pro souhrnný rozpočet Unie, mění nařízení (EU) č. 1296/2013, (EU) č. 1301/2013, (EU) č. 1303/2013, (EU) č. 1304/2013, (EU) č. 1309/2013, (EU) č. 1316/2013, (EU) č. 223/2014 a (EU) č. 283/2014 a rozhodnutí č. 541/2014/EU a zrušuje nařízení (EU, Euratom) č. 966/2012 (dále jen „finanční nařízení“).
9. Vzhledem k tomu, že unijní předpisy mají přednost před vnitrostátním právem (tedy i před podmínkami dotace), nemohl žalovaný dotaci schválit a oznámit žalobci její výši. Považoval totiž finální závěry EK pro svůj postup a výklad unijních předpisů za rozhodující. Připomněl též, že je v souladu s čl. 63 odst. 2 písm. c) finančního nařízení povinen předcházet nesrovnalostem a podvodům. Z těchto důvodů měl proto dosavadní řešení za zcela legitimní.

IV. Postup soudu a další podání stran

10. Vzhledem k povaze tvrzené nečinnosti žalovaného se Městský soud v Praze zabýval splněním podmínek řízení, konkrétně zda lze nevyřízení žádosti o dotaci podle § 11 odst. 4 zákona o SZIF vůbec považovat za kvalifikovanou nečinnost správního orgánu ve smyslu § 79 s. ř. s. Soud dospěl k předběžnému názoru, že vyústěním postupu žalovaného správního orgánu nemusí být vždy jen vydání správního rozhodnutí ve smyslu § 65 s. ř. s., neboť „pozitivním“ výstupem (vyhověním žádosti o dotaci) je uzavření dohody o poskytnutí dotace, která je, jak uvádí i sám žalobce, veřejnoprávní smlouvou. Soud zde vyšel mj. z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 3. 2021, č.j. 6 Afs 249/2019-25, podle kterého žalovaný na půdorysu zákona o SZIF poskytuje dotace buď tak, že žadateli vydá rozhodnutí podle zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“) – tento postup se týká nárokových plošných dotací EU poskytovaných na základě příslušných dotačních nařízení vlády – nebo s žadatelem uzavře veřejnoprávní smlouvu podle správního řádu (tímto způsobem jsou poskytovány investiční nenárokové dotace EU ve smyslu § 11 odst. 4 zákona o SZIF). Soud proto žalobce vyzval, aby svou žalobu upravil na žalobu zásahovou (viz usnesení ze dne 2. 11. 2022, č.j. 6 A 33/2022-51).
11. V podání ze dne 3. 11. 2022 žalobce setrval na názoru, že ochrany se může domáhat cestou nečinnostní žaloby, jelikož zákon o SZIF výslovně počítá s vedením řízení. Jediným možným výkladem podle žalobce je, že i schválení žádosti o dotaci a uzavření veřejnoprávní smlouvy je vydáním správního rozhodnutí (pokud může soud uložit vydání správního rozhodnutí, může jistě uložit i povinnost uzavřít veřejnoprávní smlouvu, jež takové rozhodnutí fakticky nahrazuje). K tomu poukázal i na dřívější rozhodnutí zdejšího soudu v obdobné věci. Z procesní opatrnosti zároveň žalobce svou žalobu rozšířil i o

žalobu zásahovou ve smyslu § 82 s. ř. s., aniž by tyto návrhy byly v poměru eventuality (podává dva samostatné návrhy). Zopakoval, že pro nečinnost žalovaného neexistuje žádný právní důvod. Následky nečinnosti přitom nepochybně stále trvají.

12. K věci samé pak žalobce zdůraznil, že audit již byl definitivně ukončen, a to vydáním závěrečné auditní zprávy EK – ostatně žalovaný ve svém přípisu ze dne 11. 6. 2021 slíbil rozhodnout po obdržení závěrečné zprávy. Své tvrzení o trvání auditu podle žalobce žalovaný nijak nevysvětlil a neprokázal. Nad rámec toho pak žalobce namítl, že audit nebyl nikdy pro rozhodování žalovaného relevantní. Žalobce ani AGROFERT nikdy nebyly auditovanými osobami, přičemž odpovědnost za schválení či neschválení žádosti má vždy žalovaný, nikoli EK. Ta navíc dle žalobce nemá právo interpretovat vnitrostátní předpisy, zde § 4c zákona o střetu zájmů. Kromě jiného žalobce zdůraznil, že dané ustanovení zapovídá poskytování dotací jen dle právního předpisu upravujícího rozpočtová pravidla, čímž se dle odkazu na poznámku pod čarou rozumí zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o rozpočtových pravidlech“). Žalovaný však poskytuje dotace dle zákona o SZIF, § 4c zákona o střetu zájmů tak na něj nedopadá. Jako neopodstatněný označil žalobce odkaz na čl. 61 finančního nařízení a poukázal na výkladové pokyny k tomuto nařízení. Závěrem připomněl, že audit vycházel ze skutkového stavu, který již netrvá, protože X již není členem vlády.

V. Průběh jednání ve věci

13. Na jednání konaném před Městským soudem v Praze dne 10. 11. 2022 městský soud stručně shrnul podstatu věci a dosavadní průběh řízení; účastníci setrvali na argumentaci uvedené výše, ať již jde o otázku volby správného žalobního typu, tak samotného meritorního posouzení věci. Žalovaný při jednání uvedl, že ve věci není nečinný, neboť dne 2. 11. 2022 zahájil u žalobce kontrolu předmětného projektu „Modernizace farmy pro prasata“, což doložil Oznámením o zahájení kontroly ze dne 2. 11. 2022. K dotazu soudu žalovaný uvedl, že předmětem kontroly je způsobilost žalobce získat dotaci. Žalobce prostřednictvím právní zástupkyně potvrdil doručení Oznámení o zahájení kontroly, poukázal o neurčité vymezení předmětu kontroly v dokumentu, namítl, že ze strany žalovaného jde o účelový postup.
14. K důkazům pak městský soud provedl výpis žalobce z obchodního rejstříku, z něhož zjistil, že jediným společníkem žalobce je společnost AGROFERT. Dále soud provedl k důkazům dokument označený jako Pravidla, kterými se stanovují podmínky pro poskytování dotace na projekty Programu rozvoje venkova na období 2014 -2020, vydaný Ministerstvem zemědělství dne 11. 9. 2017 pod č. j. 51526/2018-MZE-14112. Soud k důkazům provedl rovněž podnět žalobce k provedení opatření proti nečinnosti ze dne 12. 4. 2021, adresovaný Ministerstvu zemědělství, jakož i reakci ministerstva (dopis ze dne 23. 4. 2021, v němž byl žalobce informován o probíhajícím auditním šetření). Z důkazů navržených žalobcem soud provedl též tiskovou zprávu žalovaného nazvanou *Evropská komise doručila závěrečnou zprávu k auditnímu šetření ve věci střetu zájmů a jeho dopadů na výplatu dotací*, ze dne 31. 3. 2022.
15. Dále soud k důkazům provedl Souhrnnou auditní zprávu předloženou žalovaným, která zachycuje průběh auditního šetření a auditní závěry pracovníků EK, vč. jejich reakce na

argumenty českých úřadů. Ze zprávy vyplývá, že samotné prvotní šetření probíhalo v lednu 2019, dne 20. 6. 2019 byl vyhotoven dopis o zjištěních a následně probíhalo dvoustranné jednání, jehož výsledky byly zachyceny v zápise z dvoustranného jednání z 9. 3. 2020. Poté probíhalo ještě tzv. smírčí řízení, kdy stanovisko smírčího orgánu je datováno dnem 8. 10. 2021. Závěrečný dopis byl vyhotoven 4. 4. 2022. Pokud jde o zaměření auditu, jeho předmětem sice výslovně nebyl žalobce či koncern AGROFERT, ale řídicí a kontrolní mechanismy českých orgánů, z obsahu souhrnné auditní zprávy je ovšem zřejmé, že se jeho věcné závěry týkaly primárně otázky střetu zájmů X a jeho vztahu ke koncernu AGROFERT, jakkoli se vyjadřovaly i k jiným nedostatkům. Výsledkem auditního šetření byl návrh finančních oprav v celkovém rozsahu 3 300 907,65 EUR. V návaznosti na argumentaci žalobce, že závěry EK byly známy již dříve a smírčí řízení na tom nemohlo nic změnit, soud k důkazům provedl ještě časovou osu průběhu auditu z webových stránek žalovaného, označenou jako Přehled klíčových milníků auditního šetření ve věci možného střetu zájmů, z níž vyplývá, že závěrečná zpráva byla doručena dne 4. 4. 2022.

16. Pro pořádek soud dodává, že pokud jde o ostatní důkazní návrhy vznesené v žalobě, ty se nacházejí ve správním spise, popřípadě nejsou potřebné pro řádné posouzení věci. Žalobce na jejich provedení netrval.

VI. Posouzení věci Městským soudem v Praze

VI.A Správný žalobní typ

17. Městský soud v Praze považuje za vhodné uvést, otázky, které se dotýkají posuzovaného případu, byly v nedávné době řešeny ve skutkově a právně podobné věci, projednávané u městského soudu pod sp.zn. 18 A 27/2022. Městský soud přitom v rozsudku ze dne 24. 10. 2022 č.j. 18 A 27/2022-58 vysvětlil důvody, pro které shledal důvodnými námitky poukazující na nezákonnost zásahu žalovaného spočívajícím v neuzavření dohody o poskytnutí dotace na základě žádosti o dotaci a současně ani nevydání rozhodnutí o nevyhovění této žádosti. Městský soud se se závěry vyslovenými v odkazovaném rozsudku ze dne 24. 10. 2022 č.j. 18 A 27/2022-58 zcela ztotožňuje a neshledává důvodu se od něj odchýlit, proto z odkazovaného rozsudku do značené míry při odůvodnění projednávané věci vychází.
18. Městský soud v Praze tedy projednal předmětnou věc v režimu žaloby na ochranu před nezákonným zásahem podle části třetí třetího dílu hlavy druhé s. ř. s. Ověřil přitom, že žalobce bezvýsledně vyčerpal prostředky, jež se k ochraně před nezákonným zásahem (fakticky nečinností) žalovaného nabízely, přičemž návrh na zahájení řízení podal ve lhůtě pro podání žaloby ve smyslu § 84 odst. 1 s. ř. s. Předmětný zásah je z povahy věci trvajícím zásahem (žalovaný žádost žalobce stále závazně neposoudil), lhůta k podání žaloby tak začíná běžet každý den znovu (viz nálezný Ústavního soudu ze dne 15. 5. 2018, sp.zn. II. ÚS 635/18).
19. Pokud jde o určení správného žalobního typu, soud předepisuje, že o poskytnutí zemědělských dotací se podle aktuálně platné a účinné právní úpravy rozhoduje postupem dle § 11 zákona o SZIF za subsidiárního použití správního řádu. Nejde tedy o řízení podle zákona o rozpočtových pravidlech (to se týká jiných dotací), u něhož správní soudy nemají pochybnosti, že takové řízení je vždy ukončeno rozhodnutím o poskytnutí dotace, jehož

vydání se lze domáhat nečinnostní žalobou (např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 1. 2017, č.j. 2 Afs 3/2017-24). Pokud již tedy zdejší soud dříve rozhodoval o nečinnostních žalobách společností z koncernu AGROFERT stran dotací podle rozpočtových pravidel (např. rozsudky ze dne 5. 10. 2020, č.j. 14 A 49/2020-79, nebo ze dne 12. 4. 2021, č.j. 18 A 6/2020-224), není to, co do procesní situace, přenositelné i na projednávaný případ.

20. Oproti zákonu o rozpočtových pravidlech přitom zákon o SZIF rozlišuje, kdy žalovaný vydává rozhodnutí a kdy dotaci poskytne na základě uzavření dohody. Jak již soud přdestřel výše, žalovaný poskytuje dotace buď tak, že žadateli vydá rozhodnutí (nárokové dotace na plochu), nebo s žadatelem uzavře veřejnoprávní smlouvu (investiční nenárokové dotace). Zákon k tomu v § 11 odst. 4 stanoví jen to, že dotace na projekt (investiční dotace) poskytuje žalovaný na základě dohody o poskytnutí dotace – nepočítá tak vůbec s vydáním rozhodnutí o dotaci. Pouze v případě nevyhovění žádosti je žalovaný povinen tuto skutečnost podle § 11 odst. 5 téhož zákona žadateli sdělit.
21. Z ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu se podává, že sdělení žalovaného o nevyhovění žádosti o poskytnutí dotace (o ukončení její administrace) podle § 11 odst. 5 zákona o SZIF je rozhodnutím přezkoumatelným ve správním soudnictví (srov. rozsudky ze dne 18. 7. 2013, č.j. 1 Afs 61/2013-43, č. 2909/2013 Sb. NSS, nebo ze dne 12. 9. 2013, č.j. 9 Afs 59/2013-45). V citovaných rozhodnutích se rovněž uvádí, že proces po podání žádosti o poskytnutí dotace je řízením, jež se ukončuje buď formou uzavření dohody o poskytnutí dotace, nebo ukončením administrace žádosti ve fázi před uzavřením dohody. To rovněž jinými slovy znamená, že i na administraci investičních nenárokových dotací se použije § 11 odst. 3 zákona o SZIF, jenž hovoří o *řízení o poskytnutí dotace* a zapovídá využití některých institutů, mj. i úprava lhůt pro vydání rozhodnutí (srov. níže).
22. Z označení procesu administrace žádosti coby řízení ovšem nelze dovozovat přípustnost nečinnostní žaloby. Soud již ve shora připomínaném usnesení ze dne 2. 11. 2022, č.j. 6 A 33/2022-51 rozvedl, že v režimu nečinnostní žaloby musí být vydání rozhodnutí ve věci samé nutným ukončením řízení. Soud totiž nemůže žalovanému v řízení o nečinnostní žalobě rozsudkem uložit uzavření veřejnoprávní smlouvy, ale jen vydání rozhodnutí (to by v nynějším případě ve svém důsledku znamenalo, že by soud mohl žalovaného rozsudkem zavázat toliko k vydání rozhodnutí o nevyhovění žádosti, tedy rozhodnutí určitého obsahu, což zákon ani judikatura správních soudů nade vší pochybnost nepřipouští). Nečinnostní žaloba podle ustálené judikatury přichází v úvahu tehdy, jestliže správní orgány otálejí s vydáním rozhodnutí ve věci samé či osvědčení, tedy nikoliv s uzavřením veřejnoprávní subordinální smlouvy (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 3. 2017, č.j. 1 As 292/2016-28, č. 3580/2017 Sb. NSS, jehož závěry zůstaly z tohoto pohledu relevantní i přes pozdější rozhodnutí rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 2. 2022, č.j. 4 As 65/2018-85, dle kterého může být sporem z veřejnoprávní smlouvy i spor o její uzavření). Závěry rozšířeného senátu se na nynější věc neužijí, jelikož v dané věci měl spor z veřejnoprávní smlouvy vyřešit přímo otázku nároku na dotaci. V nyní posuzovaném případě by případný spor z veřejnoprávní smlouvy fakticky vůbec neřešil nárok na dotaci, ale čistě jen otázku nečinnosti, tj. zda má žalovaný ukončit administraci žádosti či nikoli, resp. zda oprávněně vyčkává na závěry auditního šetření (v podrobnostech srov. usnesení ze dne 2. 11. 2022 č.j. 6 A 33/2022-51).
23. Žalobci lze jistě přisvědčit, že Městský soud v Praze v rozsudcích ze dne 5. 10. 2020, č.j. 17 A 76/2020-127, a ze dne 14. 9. 2022, č.j. 8 A 35/2022-77, srovnatelné případy věcně

projednal v režimu nečinnostní žaloby. V prvním rozsudku se však soud volbou žalobního typu nijak nezabýval, ve druhém pak cestu nečinnostní žaloby odůvodnil jen skutečností, že o žádosti probíhá správní řízení (jakkoli připustil, že to končí buď negativním rozhodnutím, nebo uzavřením veřejnoprávní smlouvy). Soud ovšem výše odůvodnil, že pro přípustnost nečinnostní žaloby by výstupem takového řízení muselo být vždy správní rozhodnutí (nikoli jiná forma činnosti veřejné správy).

24. Z uvedených důvodů městský soud nečinností žalobu odmítl podle § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s. pro nedostatek podmínek řízení v podobě tvrzení tzv. kvalifikované nečinnosti ve smyslu § 79 s. ř. s.
25. Ve vztahu k otázce bezvýsledného vyčerpání prostředků nápravy pak soud pro úplnost poukazuje na podnět k opatření proti nečinnosti, který byl směřován vůči nadřízenému orgánu žalovaného a který nevedl k vyřízení žádosti. Pokud žalovaný namítal, že žalobce nepodal žádost o přezkum ve smyslu čl. 12 písm. a) obecné části Pravidel, pak z citovaného ustanovení výslovně nevyplývá, že by možnost přezkumu dopadala i na případy nečinnosti žalovaného – v každém případě ovšem platí, že žalobce se na nadřízený orgán obrátil, přičemž pokud tak měl učinit cestou žádosti o přezkum, ministerstvo jistě mohlo jeho podnět k opatření proti nečinnosti podle jeho obsahu takto posoudit. O bezvýsledném využití prostředků nápravy proto soud nemá pochybnosti.

VI.B Procesní vývoj věci a rozhodná právní úprava

26. Pokud jde o zjištěný skutkový stav, pak ze správního spisu vyplývá, že po podání žádosti o dotaci, která byla dne 29. 10. 2018 žalovaným zaregistrována, probíhalo žalobcem organizované výběrové řízení na zhotovitele projektu. Dne 1. 7. 2019 žalovaný požádal žalobce o doplnění dokumentace (netýkalo se nijak střetu zájmů). Po doplnění dokumentace vydal žalovaný dne 23. 10. 2019 oznámení o provedené administrativní kontrole (č. j. SZIF/2019/0611581), v němž žalobce informoval, že v rámci kontroly žádosti a přiložených dokumentů nebyly zjištěny žádné závady. Oznámení obsahovalo rovněž poučení, že výsledek kontroly není příslibem dotace a pro objektivní posouzení mohou být od žadatele vyžádány doplňující údaje a podklady. Dále se ve správním spise žalovaného nachází žalobcův podnět k opatření proti nečinnosti ze dne 12. 4. 2021 a informace žalobci ze dne 11. 6. 2021, v níž byl žalobce informován o probíhajícím auditním šetření (viz výše).
27. Městský soud v Praze podotýká, že tyto skutkové okolnosti jsou mezi stranami nesporné, jádrem sporu je tedy toliko právní otázka, zdali je/byl žalovaný oprávněn s vydáním rozhodnutí o žádosti o podporu vyčkat na definitivní ukončení auditu (resp. zda byl tento již ukončen), anebo je nečinný, jelikož byl povinen ve věci již rozhodnout.
28. Městský soud v Praze zdůrazňuje, že se podobnými otázkami již dříve zabýval na podkladě žalob jiných společností koncernu AGROFERT, jež se týkaly žádostí o dotace podle zákona o rozpočtových pravidlech (opět viz např. rozsudky sp.zn. 14 A 49/2020 nebo 18 A 6/2020). Přestože tyto žádosti byly posuzovány v jiném procesním režimu, podstata věci je shodná – soud proto bude z již učiněných závěrů v podstatné míře vycházet. Na podkladě zemědělských dotací se pak danými otázkami Městský soud v Praze zabýval ve shora citovaném rozsudku ze dne 5. 10. 2020, č.j. 17 A 76/2020-127, jakož i v recentním rozsudku ze dne 14. 9. 2022, č.j. 8 A 35/2022-77. V těchto rozsudcích soud konstatoval, že průtahy s posouzením žádosti o dotaci mohou být odůvodněny probíhajícím auditem EK,

v později uvedeném pak shledal nezákonnou nečinnost žalovaného; i k těmto východiskům soud ve svých závěrech samozřejmě přihlíží.

29. Soud přitom přisvědčil tvrzení žalobce, že žalovaný byl nejpozději ode dne 10. 6. 2022 nečinný při vyřizování jeho žádosti o předmětnou dotaci.
30. Jak soud uvedl výše, zákon o SZIF v § 11 odst. 3 vylučuje použití úpravy lhůt pro vydání rozhodnutí ve smyslu § 71 odst. 3 správního řádu, sám konkrétní lhůtu rovněž nestanoví. V § 11 odst. 5 pouze uvádí, že v případě nevyhovění žádosti sdělí žalovaný důvody *bez zbytečného odkladu*. V případě rozhodování o poskytnutí dotace tudíž poskytovatel dotace (zde žalovaný) není vázán o žádosti rozhodnout v určité konkrétní lhůtě, ale jen v obecně určené lhůtě bez zbytečného odkladu, resp. přiměřené (srov. § 6 odst. 1 správního řádu). Z tohoto pohledu je zřejmé, že zákonodárce nastavil pro posuzování žádostí o dotace volnější pravidla, a dal tak poskytovatelům dotací prostor pro řádnou administraci žádostí tak, aby tyto byly řádně posouzeny z pohledu souladnosti s právními předpisy, jakož i podmínek dotace.
31. V této souvislosti soud poukazuje na § 4c zákona o střetu zájmů, dle něhož *„(j)e zakázáno poskytnout dotaci podle právního předpisu upravujícího rozpočtová pravidla nebo investiční pobídku podle právního předpisu upravujícího investiční pobídky obchodní společnosti, ve které veřejný funkcionář uvedený v § 2 odst. 1 písm. c) nebo jím ovládaná osoba vlastní podíl představující alespoň 25 % účasti společníka v obchodní společnosti.“* Podle soudu je tak žalovaný povinen žádost, resp. osobu žadatele vždy a po celou dobu řízení posuzovat i z pohledu vyhovění zákonným omezením střetu zájmů, přičemž na tuto svou povinnost nemůže rezignovat kvůli snaze o rychlé rozhodnutí věci a ani s ohledem na předchozí vývoj dotačního řízení, jakkoli by to jednoznačně směřovalo k pozitivnímu rozhodnutí o poskytnutí dotace jako v nyní posuzované věci. Soud připomíná, že na dotaci není právní nárok (§ 11 odst. 5 zákona o SZIF), teprve jejím přiznáním tak může podle judikatury vzniknout legitimní očekávání příjemce dotace, že za předpokladu splnění všech stanovených podmínek mu bude dotace proplacena. Ani skutečnost, že žalobce fakticky prošel předběžným schvalováním a výběrem žádosti, proto ještě neznamená, že mu – v případě pozdějších zjištění – musí být dotace automaticky přidělena.
32. V tomto ohledu městský soud také zdůrazňuje, že zákon o SZIF sice sám výslovně nestanoví, že žádosti o dotaci nelze při zjištění střetu zájmů vyhovět, oporu proto tento závěr ovšem představuje předmětný § 4c zákona o střetu zájmů. S ohledem na dané ustanovení je pak na poskytovateli dotace (žalovaném), aby řádně posoudil, zda je v případě žadatele o dotaci (žalobce) splněna podmínka uvedená v § 4c zákona o střetu zájmů.
33. Toto ustanovení bylo do zákona o střetu zájmů vloženo s účinností ode dne 1. 9. 2017 zákonem č. 14/2017 Sb., kterým se mění zákon č. 159/2006 Sb., o střetu zájmů, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony. Záhy po svém přijetí bylo (společně s § 4a a 4b a dalšími ustanoveními zákona o střetu zájmů) napadeno návrhem Ústavnímu soudu na jeho zrušení. Tento návrh Ústavní soud zamítl nálezem ze dne 11. 2. 2020, sp.zn. Pl. ÚS 4/17, ve kterém dospěl k závěru, že § 4a až 4c zákona o střetu zájmů jsou v souladu s ústavním pořádkem. Ústavní soud v nálezu výslovně aproboval ústavnost omezení některých práv veřejných funkcionářů. Základní východiska tohoto nálezu jsou významná a nosná také pro nynější věc. To platí i pro Ústavním soudem připomínanou povinnost

ČR respektovat její mezinárodní závazky, resp. závazky vyplývající z jejího členství v EU, jak se podává z čl. 1 odst. 2 a čl. 10a Ústavy.

34. Při aplikaci §4c zákona o střetu zájmů tak nelze ztrácet ze zřetele, že toto ustanovení nestojí osamoceně, ale v podstatné míře vychází též z unijních předpisů a v jejich duchu je třeba jej také vykládat. Jako klíčové se v tomto směru jeví finanční nařízení. To je (mimo v čl. 282 vyjmenovaná ustanovení) platné a použitelné ode dne 2. 8. 2018, a tudíž je nepochybně relevantní i pro nyní posuzovaný případ, přičemž nařízení za účelem ochrany prostředků EU upravuje postup zajišťující řádné finanční řízení a také základní povinnosti členských států směrem k zamezení střetu zájmů.
35. Základní povinnosti ve vztahu ke střetu zájmů jsou upraveny zejména v čl. 61 finančního nařízení, na něž se žalovaný rovněž odvolával. Toto ustanovení pak doplňuje čl. 63 odst. 1 finančního nařízení, dle něhož Evropská komise a členské státy dodržují zásady řádného finančního řízení, transparentnosti a zákazu diskriminace a zajišťují viditelnost činnosti Unie při správě jejích finančních prostředků. Při provádění úkolů souvisejících s plněním rozpočtu členské státy přijmou veškerá opatření, včetně právních a správních, která jsou nezbytná pro ochranu finančních zájmů Unie (čl. 63 odst. 2 finančního nařízení). Potřeba eurokonformního výkladu § 4c zákona o střetu zájmů nutně vede k závěru, že zjištění auditu mohou být vysoce relevantní pro zodpovězení otázky, zda žalobce spadá pod hypotézu § 4c zákona o střetu zájmů. Přestože se totiž závěr auditního řízení netýká přímo nyní řešené žádosti, jeho závěry mohou mít obecnější platnost a v tomto smyslu tak ovlivnit i vlastní posouzení případu žalobce. V podrobnostech soud odkazuje na citovaný nálezný Ústavního soudu a rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 12. 4. 2021 č.j. 18 A 6/2020-224.
36. Nad rámec argumentace tam obsažené soud dodává, že § 4c zákona o střetu zájmů odkazuje na *právní předpis upravující rozpočtová pravidla* a v poznámce pod čarou pak skutečně uvádí jen zákon o rozpočtových pravidlech. To ovšem neznamená, že by § 4c nedopadal i na zemědělské dotace. Jakkoli by právní úprava mohla být v tomto jasnější a srozumitelnější, rovněž zákon o SZIF je nepochybně předpisem, který materiálně upravuje právě i rozpočtová pravidla (úpravou poskytování dotací apod.). Poznámka pod čarou pak není součástí závazného zákonného textu, má jen podpůrnou roli. Nelze z ní proto dovozovat, že § 4c dopadá právě a jen na zákon o rozpočtových pravidlech, jak tvrdí žalobce (ke stejnému závěru došla v rámci auditu i EK). Konečně, pokud žalobce poukazyval na to, že teprve nyní se chystá novela, jež by měla do § 4c zákona o střetu zájmů jednoznačně zavést odkaz i na zákon o SZIF, tato skutečnost sama o sobě na uvedeném nic nemění. Předmětná novela může mít stejně tak povahu potvrzení předestřené právního názoru; to se ostatně podává i z důvodové zprávy k této novele (viz sněmovní tisk č. 110, 9. volební období PSP ČR, dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/historie.sqw?o=9&T=110>).
37. K právě uvedenému pak samozřejmě přistupují i výše uvedená východiska, zejména pak nutnost eurokonformního výkladu vnitrostátních předpisů, neboť unijní právo a jeho požadavky regulace střetu zájmů a ochrany finančních prostředků EU se jistě neomezují na označení toho kterého předpisu v České republice. Žalovaný, stejně jako soud musí samozřejmě přihlížet i k relevantní unijní úpravě, zvláště pokud ta existuje v podobě přímo použitelných nařízení – při výkladu předmětných ustanovení zákona o střetu zájmů je proto třeba vycházet mimo jiné i z obsahu a účelu finančního nařízení, zejména pak s přihlédnutím k definici pojmu „střet zájmů“ obsažené v čl. 61 odst. 3 finančního nařízení.

VI. C K relevanci auditního šetření

38. V návaznosti na právě uvedené soud zdůrazňuje, že audit probíhá v souladu s čl. 75 odst. 1 a 2 nařízení č. 1303/2013. Čl. 75 odst. 1 nařízení č. 1303/2013 stanovuje povinnost Evropské komise se přesvědčit, zda kontrolní mechanismy provádění operačních programů fungují účinně, přičemž tato odpovědnost je sdílená mezi EK a členskými státy (čl. 73 nařízení č. 1303/2013). EK je tak oprávněna a zároveň povinná prověřovat řízení a kontrolu provádění operačních programů, posuzovat, zda tyto mechanismy fungují účinně a tím dohlížet na řádné uplatňování práva EU a ochranu jejích finančních zájmů. V rámci tohoto prověřování je pak EK oprávněna z pohledu posouzení řádného provádění a aplikace unijních předpisů vykládat i vnitrostátní právo (srov. též bod 101. nálezu Ústavního soudu sp.zn. Pl. ÚS 4/17). Z pohledu použitelnosti závěrů auditu je přitom nerozhodné, zda se žalobce či skupina AGROFERT tohoto šetření účastnila.
39. Podle soudu je proto v případě probíhajícího auditního řízení, potažmo existence konkrétních zjištění ze strany EK obecně zcela namístě již preventivně předcházet možnému krácení finančních prostředků, k němuž by následně s velkou pravděpodobností stejně došlo, neboť takový přístup lze považovat za rozumný a efektivní. V tomto ohledu soud ostatně poukazuje také na odpovědnost členských států podle čl. 74 odst. 1 nařízení č. 1303/2013 v oblasti řízení, kontroly a auditu, když podle odstavce druhého tohoto ustanovení platí, že členské státy musí zajistit účinné fungování systémů řízení a kontroly programů (viz také čl. 36 odst. 3 písm. c) finančního nařízení). To nepochybně, i s ohledem na Ústavním soudem zdůrazněné závazky členských států z pohledu unijní právní úpravy (viz výše) a s tím spojenou zásadu zajištění plného účinku unijního práva (zásada *l'effet utile*), znamená, že členské státy musí postupovat tak, aby si při administraci operačních programů počínaly plně v souladu se zněním, ale i smyslem unijních předpisů, vč. toho, jak jsou tyto unijními orgány vykládány. V obecné rovině proto není pochybením správního orgánu, pokud ze závěrů unijních orgánů vychází, resp. pokud na definitivní zjištění (ukončení auditní procedury) vyčkává. Opíral-li žalovaný posečkáni s vydáním rozhodnutí právě o zřejmé pochybnosti vyplývající z probíhajícího auditu a postupných zjištění a závěrů auditorů, nelze takový postup považovat za *a priori* neodůvodněný. To i s ohledem na nezbytnou míru respektu k výše popsaným pravidlům vyplývajícím z bezprostředně použitelných předpisů EU a s nimi spojenou potřebu efektivního a preventivního přístupu k ochraně unijních prostředků, k němuž se ČR sama zavázala. Takový postup konvenuje i požadavku ochrany veřejného zájmu, zde v podobě řádného nakládání s unijními i národními finančními prostředky a také ochrany hospodářské soutěže na vnitřním trhu.
40. Podle městského soudu přitom není bez dalšího pochybením žalovaného, jestliže na probíhající audit nijak procesně nereagoval (např. přerušením řízení), jestliže žalobce s důvody svého vyčkávání seznámil (srov. dopis z 11. 6. 2021); určitým způsobem tak existence auditní procedury ve spise žalovaného zachycena je. V tomto směru se soud zcela neztotožňuje s dílčími závěry osmého senátu městského soudu učiněnými v rozsudku ze dne 14. 9. 2022, č.j. 8 A 35/2022-77, dle něhož žalovaný pochybil již tím, pokud od okamžiku, kdy žalobce vyrozuměl o tom, že jeho žádost o dotace nevykazuje žádné závady (zde od 19. 9. 2019), neučinil žádné úkony, jež by relevantně směřovaly k vyřízení žádosti a ani procesně „nezachytil“ probíhající audit. Z výše uvedeného je zřejmé, že do doby sdělení relevantních auditních závěrů ze strany EK žalovaný vyčkával s vyřízením žádosti důvodně (k těmto závěrům již ostatně městský soud dospěl v rozsudku ze dne 5. 10. 2020, č.j. 17 A

76/2020-127). Samotné přerušení řízení za analogického použití § 64 odst. 1 písm. c) správního řádu by patrně bylo možné a nejspíš i vhodné, nicméně v tom, že k tomu žalovaný nepřistoupil, nelze bez dalšího shledávat nezákonnost.

VI.D K vlastnímu posouzení nečinnosti žalovaného

41. Zbývá tedy posoudit určující bod žalobní argumentace, podle níž se důvod vyčkávání s posouzením žádosti stal obsoletním, a to jednak v důsledku opuštění pozice předsedy vlády ze strany X, resp. v důsledku ukončení auditní procedury. K prvé části této námitky soud podotýká, že nemůže být sporu o tom, že X již není členem vlády, a to nejpozději od 17. 12. 2021, kdy byla jmenována nová vláda X. Zároveň ale nelze přehlížet, že u žádostí podaných v době, kdy X byl předsedou vlády (jako je tomu i nyní), může být samozřejmě z hlediska posouzení způsobilosti žadatele relevantní i to, zda dřívější existence střetu zájmů, k níž se audit vztahoval, nemohla mít vliv i na administraci těchto žádostí (či spíše na způsobilost těchto projektů na financování z fondů EU). Nelze nepoukázat na to, že podle čl. 61 finančního nařízení je střet zájmů vnímán širěji, není omezen jen na samotné přiznání dotace, ale na širší proces, vč. přípravy, kontroly atd. Dle soudu tak nelze *a priori* říci, že se opuštěním pozice člena vlády stávají závěry auditu zcela nevýznamné a obsoletní – žalobce soud přinejmenším nepřesvědčil o opaku. Lze tedy jinými slovy uzavřít, že soud by ještě akceptoval, že i přes jmenování nové vlády žalovaný z procesní opatrnosti vyčkával na definitivní ukončení auditního procesu.
42. Jak ovšem připustil i žalovaný, nyní nemůže být pochyb, že auditní procedura už definitivně skončila. Proto již nadále neexistuje právní důvod pro trvající nečinnost žalovaného, a ta je proto nezákonná.
43. Pokud jde o průběh auditního šetření, soud ze závěrečné (souhrnné) auditní zprávy zjistil, že vlastní šetření (vč. šetření na místě) probíhalo v lednu 2019. Auditní řízení pokračovalo mj. vypracováním dopisu o zjištěních ze dne 20. 6. 2019, odpovědí České republiky, dvoustranným jednáním dne 28. 1. 2020, dále též žádostí o doplňující informace ze dne 10. 7. 2020 a odpovědí ze dne 10. 8. 2020, smířcím řízením a závěrečným dopisem datovým v souhrnné zprávě dnem 4. 4. 2022. Dle vyjádření samotného žalovaného EK sdělila své závěry České republice dne 5. 4. 2022 (z provedené časové osy dostupné z webových stránek samotného žalovaného vyplývá, že k tomu došlo dne 4. 4. 2022). Přestože žalovaný tvrdil, že i přesto auditní šetření nebylo dosud ukončeno, neboť následně ještě mělo dojít k vydání prováděcích rozhodnutí, ve svém pozdějším podání jednoznačně uvedl, že nejpozději dne 10. 6. 2022 bylo celé šetření ukončeno vydáním prováděcího rozhodnutí (jeho zveřejněním v Úředním věstníku EU).
44. Soud s odkazem na úvahy a sdělení EK v jiné dotační věci koncernu AGROFERT (sp.zn. 18 A 6/2020) podotýká, že audit nelze považovat za definitivně ukončený, dokud nebudou přijata všechna doporučení a závěry auditorů, nicméně platí, že závěry učiněné v závěrečné zprávě (souhrnné auditní zprávě) lze považovat za závěry konečné, jež nemohou doznat změny. To podle soudu obdobně platí i v nynější věci zemědělských dotací; byl to ostatně sám žalovaný, který žalobce v dopise ze dne 11. 6. 2021 informoval, že s vyřízením žádosti vyčká na obdržení závěrečné zprávy EK (nikoli na ukončení celé procedury). Podle soudu měl tedy žalovaný žádost o dotaci vyřídit v přiměřené lhůtě od okamžiku, kdy tuto souhrnnou zprávu obdržel. Konečně, i kdyby soud přihlížel až k okamžiku definitivního ukončení auditního šetření, nyní již nemůže být sporu, že k jeho ukončení definitivně

došlo nejpozději dne 10. 6. 2022, jak tvrdí i sám žalovaný. Důvod, o nějž žalovaný svou nečinnost opíral, tak definitivně odpadl.

VI.E K relevanci zahájené kontroly

45. Žalovaný v průběhu soudního řízení, dne 2. 11. 2022, zahájil kontrolu předmětného projektu dle § 12a zákona o SZIF. Odkazované ustanovení opravňuje žalovaného provádět kontrolu a) správnosti údajů fyzických a právnických osob uvedených v žádostech, b) plnění povinností a podmínek vyplývajících z vydaných rozhodnutí a uzavřených smluv a dohod podle § 1 odst. 2 zákona o SZIF, c) správnosti informací poskytovaných žalovanému podle tohoto zákona, zákona o zemědělství a nařízení vlády vydaných k jejich provedení, d) plnění povinností vyplývajících z přímo použitelného předpisu Evropské unie, pokud zvláštní právní předpis nestanoví jinak.
46. Žalovaný dle svého ústního vyjádření při jednání před soudem zahájil kontrolu za účelem ověření způsobilosti žalobce. Zkoumat způsobilost žadatele žalovanému svěřuje čl. 48 odst. 1, odst. 2 písm. a) prováděcího nařízení č. 809/2014. Podle přesvědčení Městského soudu v Praze však zahájení kontroly k prověření způsobilosti žadatele získat dotaci, respektive k zjištění, zda v dané věci v průběhu řízení došlo ke změně způsobilosti žadatele, automaticky neznamená, že je tím založena překážka pro shledání nezákonného zásahu spočívajícího v neodůvodněné nečinnosti žalovaného při vyřizování žádosti. Jakkoli prováděcí nařízení č. 809/2014 (ani jiný právní předpis) blíže nevymezuje, kdy během administrace žádostí lze provádět správní kontroly, ani neobsahuje žádné výslovné ustanovení, které by upravovalo lhůty v provádění správních kontrol, vždy je třeba postupovat v souladu s obecnými zásadami správního práva a nezatěžovat řízení zbytečnými průtahy. K těm v dané věci nepochybně došlo, neboť žalovaný byl zcela nečinný nejméně po dobu od 10. 6. 2022 do 2. 11. 2022, přestože žalobci sám tvrdil, že po obdržení závěrečné zprávy EK žádost vyřídí. Během uvedených měsíců žalovaný nečinil žádné, ani neúčelné úkony. Nadto městský soud přihlédl ke skutečnosti, že ve věci způsobilosti vybraných žadatelů o dotaci byl proveden audit, přičemž žalovaný je oprávněn z jeho závěrů vyjít i pro případ žalobce. Žalovaný disponuje závěry provedeného auditu od 4. 4. 2022, skutkový stav pro posouzení kritérií způsobilosti žalobce jako příjemce dotace je mu znám nejpozději od uvedeného data. Zahájení kontroly dne 2. 11. 2022 podle § 12a zákona o SZIF tedy nemůže být posouzeno jako omluvitelný důvod pro trvající nečinnost, ani jako právní důvod pro přerušování trvající nečinnosti ve věci vyřízení žádosti.

47. Za tohoto stavu věci byla žaloba podána důvodně, neboť nejméně od 10. 6. 2022, kdy bylo zveřejněno prováděcí rozhodnutí EK a celá auditní činnost byla i dle žalovaného definitivně ukončena, nekonal žalovaný žádné účelné úkony, jež by relevantně směřovaly k vyřízení žádosti o dotaci. Vzhledem k tomu, že žalovaný žádost nijak nevyřídil ani po dobu více než 4 měsíců a ve věci neučinil ani jiné účelné úkony, nemá soud pochybnosti o tom, že je bezdůvodně nečinný a tím se dopouští nezákonného zásahu. Je tomu tak tím spíše v situaci, kdy administrace žádosti byla jinak úspěšně provedena a ve věci tak zůstala k posouzení jen otázka střetu zájmů (viz výše).

VII. Shrnutí a závěr

48. Městský soud v Praze tak s ohledem na vše výše uvedené na tomto místě shrnuje a uzavírá, že ve věci nebylo možné postupovat cestou nečinnostní žaloby, ale toliko žaloby zásahové. Proto původně podanou nečinnostní žalobu (později rozšířenou o žalobu zásahovou) odmítl. Učinil tak výrokem I. podle § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s.
49. Pokud jde o věcné důvody (výrok II.), soud připomíná, že žalovaný s rozhodnutím o dotaci původně zcela legitimně vyčkával na konec auditního šetření, resp. na finální závěry unijních auditorů. Tyto závěry jsou totiž pro posouzení otázky, zda žalobce není obchodní společností, ve které veřejný funkcionář nebo jím ovládaná osoba vlastní podíl představující alespoň 25 % účasti v obchodní společnosti, nepochybně relevantní a žalovaný je samozřejmě musí reflektovat.
50. Definitivní auditní závěry, z nichž mohl žalovaný případně vycházet, již ovšem obsahovala Souhrnná (závěrečná) auditní zpráva doručená národním orgánům dne 4. 4. 2022 (resp. 5. 4. 2022), k ukončení auditní procedury pak došlo nejpozději dne 10. 6. 2022. Právě tuto skutečnost je potřeba vnímat jako nejzazší okamžik, kdy odpadla důvodná překážka posouzení žádosti. Soud vycházejí ze skutkového stavu ke dni svého rozhodnutí (§ 87 odst. 1 s. ř. s.) proto nemohl než dospět k závěru o důvodnosti žaloby. Proto deklaroval nezákonnost předmětného zásahu a žalovanému v souladu s § 87 odst. 2 s. ř. s. uložil povinnost žádost posoudit a buď se žalobcem uzavřít dohodu o poskytnutí dotace, nebo administraci jeho žádosti ukončit (sdělit mu, že žádosti nebylo vyhověno). K tomu žalovanému stanovil lhůtu jednoho měsíce od právní moci tohoto rozsudku, kterou považuje za přiměřenou a zcela dostatečnou pro rozhodnutí; to i vzhledem k již uplynulé době, v rámci níž měl žalovaný nepochybně možnost se se závěry EK podrobně seznámit. Stejně tak soud přihlédl k tomu, že jinak již byla žádost posouzena a zbývá uvážit toliko o otázce způsobilosti žalobce z pohledu možného střetu zájmů.

VIII. Náklady řízení

51. Výrok o náhradě nákladů řízení o zásahové žalobě (výrok IV.) je odůvodněn ust. § 60 odst. 1 s. ř. s., podle kterého má účastník, který měl ve věci úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem. V řízení úspěšný žalobce má právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, a proto mu soud přiznal právo na náhradu nákladů řízení spočívající jednak v zaplaceném soudním poplatku ve výši 2.000 Kč. Náhrada nákladů řízení dále spočívá v odměně za čtyři úkony právní služby dle ust. § 11 písm. a), d) a g) vyhlášky č. 177/1996 Sb., ve znění pozdějších předpisů (tj. převzetí zastoupení, podání žaloby, podání ze dne 3. 11. 2022, účast na jednání soudu) v částce 3.100 Kč za jeden úkon,

celkem 12.400 Kč (§ 7, § 9 odst. 4 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb.) a náhradě hotových výdajů za čtyři úkony v částce 300 Kč za jeden úkon, celkem 1.200 Kč (§ 13 odst. 4 téže vyhlášky). Zástupkyně žalobce je plátcem DPH, a proto se částka dále zvyšuje o hodnotu příslušné sazby (2.856 Kč). Žalovaný je tedy povinen zaplatit žalobci k rukám jeho zástupkyně celkem 18.456 Kč.

52. V řízení o nečinnostní žalobě pak soud rozhodl podle § 60 odst. 3 s. ř. s. o tom, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť žaloba byla odmítnuta (výrok V.). V návaznosti na to soud rozhodl též o vrácení soudního poplatku, neboť žalobce v téže (jedné) věci podal dva žalobní návrhy, za něž zaplatil dva soudní poplatky (výrok VI.).

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 10. listopadu 2022

JUDr. Ladislav Hejtmánek v. r.
předseda senátu